

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kaj bode s sistemo na Slovenskem bivajočih nasprotnikov?

Iz Savinjske doline. [Izv. dop.]

Upanje, katero so odločevalni krogi stavili na mestjanske šole, — „bürgerschulen“ — je bilo prav veliko, — vseh pa je več ko dvomljivo. Po dokončanem vsakem šolskem letu stojé tisti abiturijenti, ki ne gredo v učiteljsko pripravništvo, kakor na ledu, — ne vedo kaj početi! Kajti v starosti 15 ali 16 let, navajeni gibati se kakor dijaki, jih ne moreš spraviti v službo niti k rokodelcu, niti v trgovinsko štacuno, — za vse to so prestari in — vsaj po svojih mislih — preizobraženi; vendar drugih mest nij, na katerih bi mogel takšen mladenič dobiti kruha, in si zagotoviti bodočnost.

Tako moramo vsaj v Celji konstatovati, da vsako leto takšni abiturijenti iščejo službe pri advokatih in v drugih pisarnah kot prosti prepisovalci, in glejte, — kakor je izobraženje teh abiturientov celjske mestjanske šole: — ne znajo niti prostega slovenskega pisma prepisati! In to ne velja menda od solarjev nemške narodnosti, nego tudi od takih abiturientov, ki so slovenskega rodu, in kateri doma pri starih slovenski govoré!

To je najzivejši dokaz, da vsaj v Celjske mestne šole slovenski jezik se ne uči, ali da se zametuje, — ubogi otroci, ker starši „poučijo“ nosijo v šolske programe, in pa neumno strast, — namreč sovražstvo do vsega, kar je slovensko, in ker pustijo tam vladati njihove visokonemške nazore, — ne pa vprašanja o praktičnem! Resnica bode

namreč vedno ostala, da doraslemu človeku, naj bode kakove-koli narodnosti v Avstriji, je čestitati, ako le jeden slovanki jezik dobro piše in govori.

Pravnik, zdravnik, učitelj ali tehnik i. t. d. vsak ima čisto drugače odprto polje, če ume jedno slovansko narečje kakor če samo govori nemški jezik.

Nasproti temu pa se vedno v vseh šolskih programih posebno srednjih šol toliko naglašajo nauk v francoščini in angleščini, — in vendar ne bodo naši in nasprotnikovi sinovi nikoli našli službe na Francoskem ali na Angleškem niti kot inženirji niti kot pravniki ali učitelji, — in tako navadno némajo praktične izdatne koristi od znanja francoškega ali angleškega jezika, in prikazen nij redka, da sinovi Celjanov in Mariborčanov i. t. d. kadar pridejo na vseučilišče, še le začnejo po privatnih učiteljih si naučiti slovenski jezik, ki bi ga tako lahko naučili si doma in v nižjih šolah, če bi njihovi učitelji in starši marali za to.

Tukaj se lahko vidi, da je sovražstvo slepo, — in da samemu sebi škoduje! — Kolikokrat beremo v nemških časopisih, da bo narodna stranka kmalu izgubila vse zaupanje pri narodu slovenskem, in da bode upliv Nemcev nanj vedno večji. Mej tem pa je tistih Nemcev, ki slovenski umejo, vedno manj in sicer vsled njihovih naredeb v šolah, in tako je in bode njih upliv gotovo vsak dan manjši! Tudi n. p. vpijejo nemški časopisi vedno, da moramo na Balkanu rešiti avstrijski upliv, in izpodriniti Ruse, — slovanski pa se nikdo neče učiti, akoravno s tem jezikom vsak lahko izhaja v vseh balkanskih deželah!

Mi Slovenci bi zaradi tega lahko smejali se nad tem nespametnim postopanjem, — pa meni se to ne zdi spodobno; kajti videl sem, da bi tisti, ki se naučijo naš jezik in pridejo v ožjo dotiko z našim narodom, navadno nehajo biti zagrizeni sovražniki, ker sprevidijo, da povsod bolje izhajajo, če so z nami prijazni, nego če pomagajo tuliti in lagati dunajsko-židovske — kliki zoper vse Slovanstvo! — Bomo videli, kam vse to pelje; nas Slovencev ne bodo potlačili, naj počnejo kar hočejo, mi še bodemo šli čez zagrizene sovražnike na dnevni red, — vsaj se rekrutuje nasprotna armada že skoro jedino iz dvomljivih elementov uradniških in učiteljskih renegatov!

Ali bode to pismo nasprotnikom odprlo oči? — Mislim, da ne, ker kakor rečem, sovražstvo slepi; — pa s časom bodo vendar videli, da njihov šolski recept ne velja nič, in začeli bodo že še prijazniti se s slovenskim jezikom iz z nami, in bodo dali slovo Foreggerjancem z vsem kar na njem in zraven visi!

Neki prijatelj pametnega soživljenja.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 22. januarja. V državnem zboru je naš poslanec knez Windischgrätz interpeliral kmetijskega ministra zaradi čudnih delavskih razmer v Idriji, in zakaj vlada pusti, da c. kr. uradniki in direkcija rudniška v Idriji zatirajo delavce.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. januarja.

V seji avstrijskih delegacij dné 17. t. m. je pri obravnavanju srbskega železniškega

Listek.

Dodatek k teoriji, po kateri se universum in njegovo nastajanje razlaga iz materije.

Napis je precej dolg nastal in se nekako učeno sliši . . . bogme to me že dela skoro možkega. Saj pri nas Slovencih je uboga učenost jako v kotiček potisnena; jaz jej, to boji čitatelju v tolažbo, tudi ne bodem posebno močan steber. Žal!

A lepo je vendar in učenjaka vredno, kar sem ismislil — materiji listom nov triumf! Tedaj poslušajte!

Materijalisti razlagajo namreč, da je svet iz večno trajne materije in pravijo: vsak tudi najmanjši del snovi ali materije ima v sebi nekaj, če tudi le malo moči in brez te moči, ki bi jej morda rekli pritezalna, privlačilna moč (nekam kosmato, robato, nu potrpiamo, da se nam ušesa ugliče); brez te moči, velim, ne more se misliti kratko ni malo snov ali tva-

rina. Ta čudna v malem malenkostna in vendar velikanska moč se kaže ob jednom tudi kot odbijalna moč; in to zaradi neke neskončno tanke, na-im občutkom kar do cela nedohodne snovine, ki objema vsak posamen atom in se zove hlip, éter. Ta čudna moč napravila je mej atomi, ki so bili preje jednako merno razdeljeni po neskončnem prostoru, tako zmešnjavo, tako grozno tiranje, in vrtenje, sukanje in bobnjenje, tako natezanje in odbijanje, prestrašno razgretost in vročino, — da na posled nastane ta zmes, katero imenujemo dandenes „vesmir“ ali učeno, po latinski universum. Le pogledjte debelo solnčno lice, ko se celo do te ure še nij ohladilo . . . nu naša zemlja je manjša, z njo je pač šlo hitreje, letošnje zimo bi ne rekel dvakrat, ka se nij še preveč premrazila.

Glejte ga, že dohaja strogi gospod Logikar, doktor modrosti božje, ta nama podere, bojim se, najino zgradbo, bratu materijalistu in meni, ki ga nesrečnež vodim divjega Tevtona po cvetnej slovenskej lóci.

O bogme, že začanja ta ostri pogled, to visoko, koščeno, logičnogubno čelo in pa ta plemenito zadirajoči se glas, — to vse je še hu e od vaškega tamborja, kadar v nedeljo popoldne pred cerkvijo oklicuje, kaj se od „c. kr. kantonske komesije na znanje da“.

Dr. Logikar: Ako imam jaz kup slame in gorečo bakljo ali plamenico vtakneno pod slamo, — kedaj se bode slama užgala? —

Ako držim v roci kebel brez dna i v tem keblu je voda, kedaj bode voda dno prodrila, in se po tleh razlila?

Ino ako jaz tvojo bedasto butico, barbar, položim pod kladivo 50 stotov teško, kedaj bode mehka — kot maslo?

(Prijatelj Tevton se peni od jeze, a beseda mu vendar ne gre čez jezik, ker to, kar je g. Logikar povedal, ga je nekam iznenadilo, in ima vendar premalo „logične zveze“ z njegovo sistemo.)

Dr. Logikar. Odgovor!

Materijalist (ko ga dregnem jaz pod rebra in mu zašepčem.) Bode pač kmalu mehka

Razglas.

Semenj v Šturi, ki spada na l. dan svečana, bode v soboto dne 31. prosenca t. l. zavoljo praznikov, kakor po navadi.

(26-2)

Župan.

Hišo,

imejo 2 3 sôbe in prostor za prodajalnice, ter pri kateri bi bila majhna kmetija, blizu kakšne večje župnije ali trga na Kranjskem, ali obča v slovenskih deželah, iščem v najem. (20-2)

Oni, kedor mi vé o tem kaj poročati, naj se izvoli oglasiti pri opravištvu „Slovenskega Naroda“.

Ivan Stefančič

v Št. Vidu poleg Ljubljane, izdelovalec decimalnih in centimalnih mostnih tehtnic, ponuja:

Decimalne tehtnice:

25, 50, 100, 150, 250, 500, 750 & 1000 Kilo.
12, 14, 18, 21, 24, 36, 40 & 50 gold.

Centimalne in tehtnice za živino se po posebnem cenilniku računijo.

Tehtnice s kembeljnom:

(Schnellwagen.)
15, 25, 50, 75, 100, 150, 250 & 300 Kilo.
3, 3 1/2, 4 1/2, 6, 7 1/2, 9, 12 & 15 gold.

P. n. kupci morejo si tehtnice v Ljubljani v zalogi

v slonovih ulicah št. 50
ogledati in izbrati. — Sprejemljó se tam tudi vsa popraviljevanja, katera se najhitreje in najceneje izvršujó. (23-3)

ciji F. Pleščinčnik v Zamosteci (Brückl) se je sešla na večer 14. t. m. večja družba, in navzočni so bili tudi inženir zamostski, tamošnji kaplan, potem g. Wieser, ekonom Brand in neki živinski prekupec. Malo pred dohodom navadnega vlaka opominja gostilnar Wieserja in Branda, naj konja, ki stoji za hišo vprežen, privežeta, ali pa naj stojita pri njem, da se ne splaši, kadar doide vlak. Prekupec je imel tudi pred hišo svojega konja vpreženega, ide tedaj ven k njemu, óra dva, katera je gostilnar opominjal, sta pa dejala, da tega nij treba, da se ne bode splasil konj. Še enkrat ja je svaril gostilnar in vsa družba, brez vspeha. Mej tem prisopiha vlak, W. gre ven, a se kmalu vrne, rekoč: Konj se je splasil. In tako je bilo; konj je dirjal érez tir, odtrgal zaprečnico, katera je, odtrgavša se, železniškega čuvaja tako silno udarila po hrbtu, da je padel z rokama érez tir, ter mu je vlak obe odtrgal. Konj ga je ranil še na glavi, potem pa je divjal po tiru za vlakom, dok so ga delavci ujeli. Konj in senke so bile nepoškodovane. Čuvaj je uže umrl. Po zakonu je W. za vso nesrečo odgovoren.

— (Iz Zagreba) nam piše mlad gospod, ki ga pa ne poznamo bolj natanko: „Danas (18./1.) u 12 sati o podne sveučilišni djaci stranke prava (Starčevićevci) spališe „Obzor“ kličuč „pereat „Obzor“ i narodna stranka“ radi uvreda nanešenih hrvatskoj mladeži. Kad se je policija umješala, pjevajué revolucionarne pjesme razišli se djaci.“ — Tako zagrebški dopisnik, najbrž sam jeden onih „junakov“, ki so „Obzor“ požgali in mislijo — Bog zna kakovo junaštvo so dovršili!

— (Obravnave pred upravnim sodiščem.) Na Dunaji se bode vršila dné 23. t. m. pred upravnim sodiščem obravnava o pritožbi Ivana Ivanetiča in tovarišev v imenu davkoplačevalcev občine Drašiče zoper kranjski deželni odbor zavoljo občinske doklade od 35 %. Dné 30. t. m. pa se bode vršila na istem mestu obravnava o pritožbi Jurija Brkiča zoper c. kr. poljedelsko ministerstvo zavoljo svobodnega iskanja rude v bivšem idrijskem okrožji.

Razne vesti.

* (Jules Favre), francoski bivši senator in ob času vlade za narodno obrambo tudi vnanji minister, je dné 20. t. m. umrl. Rojen l. 1809 v Lyonu, je dovršil v Parizu svoje studije in si je kmalu potem pridobil slavno ime kot zagovornik. Cesarstvu francoskemu je bil jako nevaren sovražnik in ko je nastala katastrofa pri Sedanu, je v zbornici strastno vprašal, je-li da cesar še ukazuje. Ko je Pelikao odgovoril da ne, reče Favre: Tedaj vlade nij več. Dné 4. sept. se je potem cesarstvo odpravilo, in republikanci so vzeli vladanje v roke; mej temi je bil tudi Jules Favre. Ta vlada je sklenila vojno s Prusi nadaljevati, in ob početku obravnavanj s Prusi je dejal Favre, da on ne dovoli nikdar, da bi se Prusom odstopilo samo ped zemlje ali jeden kamen katere tvrdnjave. Ko so potem Prusi Pariz obkolili, odpravil se je Jules Favre v pruski tabor, da bi se sklenil ugoden mir; a oholost Bismarkova ga je tako žalila, da je glasno zaplakal. Jules Favre je bil odličan francosk pisatelj in zgodovinar.

Eksekutivne dražbe.

23. januarja: Marija Šašek (1) iz Gaberja (1035) v Novem mestu; Frančiška Mlakar (3) v Kranji (5930). — 24. januarja: Stefan Jager (1) iz Landola (2168) v Senožečah; Martin Zavornik (1) iz Jerove vasi (4663) v Ljubljani; Jos. Zupec iz Malin (1) v Ljubljani (5420); Fr. Hočevar (1) iz Pijave gorice (120) v Ljubljani; Fr. Dermastja (1) v Ljubljani. — 26. januarja: Janez Petrič (1) v Ljubljani (458); Janez Petrič (2) iz Vele-

lesovega (4880) v Kranji. — 27. januarja: Luka Belé (1) iz Klemška (740) v Postojni. — 28. januarja: Anton Žitko (3) iz Dolenje vasi (2137) v Senožečah; Matija Belé (1) iz Slavine (940) v Postojni; Janez Rebec (1) iz Radohove vasi (1059) v Postojni. — 29. januarja: Ana Gorec (3) iz Zagorice (1050) v Zatični; Marijana Perko (1) iz Bruhane vasi (358) v Laščah; Ana Kastelic (1) v Št. Vidu (2800) v Zatični. — 30. januarja: Josip Srebot (1) iz Neverk (1300) v Postojni; Josip Vatovec (1) iz Čepna (1870) v Postojni. — 31. januarja: Janez Švigelj (1) v Senožečah (1557); Janez Čehovin (1) iz Malega otoka (2470) v Postojni; Anton Križaj (1) iz Matenje vasi (3390) v Postojni; Brolihovi dediči (1) iz vnanjih Goric (6683) v Ljubljani; Lorenc Kregar (1) iz Podlukovice (1838) v Ljubljani; Janez Kikel (3) iz Iške vasi (5420) v Ljubljani; Fr. Rebolj (1) iz Černuš (2037) v Ljubljani; Jože Javornik (3) iz Sela (2687) v Ljubljani; Jože Jagodic (3) iz Oševka (1700) v Kranji.

Tujci.

18. januarja:

Pri Slonu: Woh fahrtstätten iz Vira. — Wass iz Trsta. Plan, Wenzel, Tanzer, Bruck iz Dunaja. Steinbr-cher, Micori iz Gradca. Odendoll, Harter iz Dunaja. — Čedomir iz Trebiža.

Pri Malici: Pirkner iz Kočevja. — Stiasny, Grosz, Grab, Schweinsburger, Freistadt, Pressburger iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Zaneti iz Ljubljane. Pri bavarskem dvoru: Alvan iz Ljubljane. — Goljosek iz Gorice.

Dunajska borza 21. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	70	gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	71	"	20	"
Zlata renta . . .	83	"	60	"
1860 drž. posojilo . . .	132	"	—	"
Akcije narodne banke . . .	839	"	—	"
Kreditne akcije . . .	297	"	—	"
London . . .	117	"	—	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	33 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	"	84	"
Državne marke . . .	57	"	8	"

Umrli so v Ljubljani:

16. januarja: Franca Ciber, lištemu gospodarju hiš, 14 m., v predkraj Hauptmanna št. 5. — Jakob Trtnik, 1 1/2 l., delavca sin, na poljanski cesti, št. 18, za jetiko.
17. januarja: Martin Rozman, mestni nbožec, 84 let, v Gradiški št. 11, za vnetjem pljuč.
18. januarja: Lorence Heil, bivši železniški ekspeditor 77 let, za oslajenjem.

Nova zaga na tribo in malin na 5 kamenov

v Srednjih Gamlih št. 2 z mnogim opravlom, se pod ugodnim pogojem daje v najem ali se pa tudi prodaja. Najboljše se izve pri posestniku Jeri Janoh v Srednjih Gamlih št. 2. (12-3)

Nove vozne liste za železnice

prav po ceni priporočila „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in dravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kisloto riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Velespoštovani g. Fragner!

Prosim vas udano, pošljite mi za priloženih 18 mark zopet „dr. Rozov življenski balzam“. Ta balzam je prav posebno sredstvo zoper gnjus do jedi, shujšanje, in ako se ne more spati. Ljudje, nad kojimi so uže obupali zdravniki, postali so po tem „življenskem balzamu“ zdravi in krepki. Prosim za takojšnje priposlanje.

V štovanju vam udani

H. Stolzenberg.

Loos-Heinersdorf poleg Müncheberga 14. avg. 1875.

Svarjenje!

Da se izogne nečujnim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu oriu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 20.—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekarna; Jos. Svoboda, lekarna. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarna. V Kameniku: Jos. Močnik, lekarna.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama. Isto tam:

Pragska občna domača maz,

gotovo in izkušeno sredstvo za ozdravljenje vsacega prisada, rane in otekline, a 25 in 35 kr. av. v.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v. (270-16)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

dobno!). Ali v zadnji „Rešpektarjevi kuharici“, ki g. Försterja krivično napada, nij najti ne najmanjše humoristike, ampak iz vsega spisa veje golo sovraštvo in zavist in hudobno srce do spretnega kapelnika in pevodje, čegar veljavo so spoznali vsi poštenci Slovenci, pa tudi Nemci in Čehi (prvi narod v muziki), kajti njegove kompozicije so sprejeli tudi v katalog občne nemške cecilijanske družbe, kjer sodijo drugačni mojstri in umetniki, kakor je kakov g. Alešovec in njegovi nevedni tovariši.

Čudim se le tistim duhovnom, ki pomagajo „Rešpektarjevej kuharici“ v farovže hoditi in blato metati na duhovensko reč! Kdo je tako pobalinsko očitno napadal duhovne, kot ta g. Alešovec, n. pr. St. Rup. župnika, Met. prošta, Kočevskega dekana in knezoškofa samega? Prav lahko je, priprosto ljudstvo našuntati zoper dobro reč, cecilijansko petje itd.; silno težavno je pa, v spridenem času kaj boljšega vpeljati. In ravno pri cerkvenj muziki bi morali biti vodniki v dobrem okusu, ne pa dirjati za spačenim okusom nevednega ljudstva, sicer nijsi olikani človek, ampak si podoben tistemu zarobljencu, kateremu bolj dopade pokvéka, malana z živimi rudečimi in višnjevimi barvami, kot prvo mojstersko delo, dasiravno slikano bolj s priprostimi barvami. Ne mislite nekateri svojeglavneži in nevedneži, da boste zatrli cecilijanstvo, katerega se je poprijelo le na Nemškem in Avstrijskem 22 katoliških škofov in vsi štirje češki škofe.

Mi nijsmo nasprotniki narodnega petja, gojimo ga in ga bomo gojili, kolikor le mogoče, in mi smo prvi, ki bomo izključljivo v narodnem jeziku peli, če nam dovoljenja dobite. Ali je pa g. Förster kriv, če se drži cerkvenih določeb, in se v šenklašču pri slovesnej službi božje poje v latinskem jeziku? Naj se pa še maša poje v domačem jeziku!

Sklicujem se na Bullo Pija IX. „Ad commovendos animos“, v katerej papež potrdi nemško cecilijansko družbo, in ravno tisti cerkveni namen ima naše ljubljansko, od preč. knezoškofa potrjeno. Sklicujem se na Leona XIII., ki močno želi (vehementer desiderat), da se namen društva po vsem svetu razširi, kar je surovemu „Brenceljnu“ in njegovim nevednim pajdašem, se ve da, neznano. Ko bi šlo po okusu g. Alešovca in njegovih privržencev, bi se lepota in vrednost pesnj le v to stavilo, koliko gre v peté, da bi kar plesal, ker ti ljudje ne vedó, da cerkev veselje in radost drugače izraža, kot posvetna godba.

Po „Brenceljnu“ bi morala cerkev biti vse kaj družega, ne pa svetišče, kjer se ponavlja in s petjem spremlja daritev, ki se je prvič vršila na véliki petek popoldne na gori Kalvariji; po njegovem bi cerkev morala biti šola, da se kratkočasnic učé mlatiči, ženice, pastirji in morda celo pijanci.

Kar se pa tiče Riharjevih pesnij, nij pozabiti, da Rihar, dasiravno zelo obdarovan, je bil samouk, in da je živel v spridenem času. Vendar je nekaj njegovih pesen dobrih, ki se tudi v šenklaščkej cerkvi pojó, in bodo gotovo tudi v „Pesmarico“ prišle, ali grozna večina jih je za cerkev nerabnih. Sklicujem se zopet na avtoriteto, katero celi svet slavi, in ta je: Witt, kateremu je Pij IX. za njegove velike zasluge v cerkvenj muziki podelil doktorski naslov. Witt piše v „Musica sacra“: „Es liegen der Redaktion eine Menge Rihar'scher Lieder vor, sämmtlich unter aller

Kritik. Der so viel gerühmte Clerus der Laibacher Diözese soll sich vom Herzen freuen, dass endlich gemäss dem Befehle des Tridentiner Concils (Sess. 22, lascivum aut impurum), mit diesen über alles Mass hinaus profanen und unreinen Compositionen aufgeräumt wird und soll mit allen Kräften mitwirken.“

Prosim, da to obrambo dobre stvari natisnete, in da me od denšnjega dné imate kot stalnega naročnika „Slovenskega Naroda“, čegar zmerno in taktno postopanje mi je porok, da bo tudi nam ustrezal, ter sklenem s ponosnimi besedami pesnika Horacija:

Odi profanum vulgus et arceo.

Duhoven, v imenu več družih.

Narodno-gospodarska stvar.

Trgovinsko poročilo.

Trst 19. jan. [Izv. dop.]

Mej tem, ko je bila trgovina pretečenega leta, posebno pa v jeseni živahna, pričelo je novo leto z vidno mlačnostjo, vendar je pa uže sedaj počelo biti nekoliko živeje in utegne na našem trgu toliko večje delovanje nastati, kolikor bolj se bližamo pomladi.

Kava. — Stanje tega blaga je vrlo; cene vseh kavnihi vrst so jako trdne in rastoče, kajti iz pridelovalnih krajev se nadalje poroča, da so se cene zvišale in se bodo baje še pomnožile.

Kava Rio slabša 69 do 72 gl., Rio srednja 74 do 78 gl., Rio srednje fina 79 do 85 gl., Rio fina 86 do 91 gl., Rio najfineja 94 do 102 gl. Bahia 67 do 78 gl., Santos 88 do 102 gl., St. Domingo 89 do 96 gl., Java 100 do 110 gl., Malabar native 98 do 105 gl., Ceylon native 92 do 100 gl., Ceylon plant. 110 do 112 gl., Ceylon plant. fina in najfineja 124 do 142 gl., Ceylon biser 142 do 150 gl., Moka 124 do 128 gl., Portorico 112 do 121 gl., Costa icca 106 do 112 gl., Manilla 92 do 102 gl. in Guatemala 102 do 114 gl.

Olje. — Ker so cene olju vedno trdne in rastoče, promet tega blaga tedaj nij velik.

Oljino olje tvorno čisto uležano 47 do 49 gl., jedilno pol fino 45 do 46 gl., jedilno najfineje 48 do 51 gl., namizno fino 64 do 71 gl., najfineje 73 do 76 gl., olje Aix 79 do 81 gl., olje bombažno najfineje raff. 51.50 do 42 gl., navadno 37.50 do 39 gl., ribje olje hamburško 3 krone, originalni sod po 65 do 66 gl., laneno 40 gl.

Sadje — se je zadnji čas zopet podražilo, ker se za Francosko vnovič močno nakupuje. Utegnejo se rastoče cene vzdržati celo zimo.

Rožiči po kakovosti 7 do 9 gl., fige Calmata v venci 17 do 17.50 gl., pulješke v sodih 17 do 20 gl., fige iz Smirne v škatljah 32 do 40 gl., mandlji sladki 110 do 118 gl., pomarance fine 5.50 do 7.25 gl. zaboji, limone iz Sicilije 5 do 7.25 gl. zaboji, rozine sultanine najfineje nove 36 do 37.50 gl., fine 32 do 33.50 gl., srednje 29 do 31 gl., rozine Elemé nove 31 do 34 gl., Cismé 31 do 33 gl., grozdice iz Lipari novo 35 do 36 gl., iz Levante 31 do 32 gl., lešniki iz Istre 92 do 100 gl.

Riž. — O nemnogej kupčiji so cene vendar stalne in trdne. — Plačilo točno in brez propusta.

Riž italijanski slabši 20 do 20.50 gl., navadni italijanski 21 gl., pol fini 21.50 gl., fini 22 gl., in najfinejši 23 do 24 gl., riž rangoon najfinejši 17.50 gl., fini 16.50 do 16.75 gl.

Slanina in maščobe — imajo trdne in rastoče cene, posebno na Angleškem. Tukajšnje zaloge so jako pičle, pa tudi povpraševanje znatno, kar je ravno uzrok, da se cene nijso zvišale v dobri od našega poslednjega poročila sem.

Slanina hrbtnec v orig. zabojih z znakom „Ancor“ z 10—12 kosi 45 do 46 gl., z znakom „Squire“ z 11—13 kosi 43.50 do 44.50 gl., 14—16 kosov 42 do 43 gl., mast angleška Bancroft najfineja 51 gl., Wilcox najfineja 48.50 do 49 gl., loj dalmatinski 40 do 41 gl., iz Trsta 41.50 do 42.50 gl.

Petrolej — gre le slabo po padajočih cenah. — Ker je priplulo mnogo ladij s petro-

lejem, lastnina tukajšnjih trgovcev, ki se pa ne more v zaloge pospraviti, marveč kar najhitreje poprodati mora, nastale so nenavadno nizke cene, vendar utegnejo kmalu boljšim umakniti se, kakor hitro dospe trgovina v trdnejše roke. Zdaj imamo cene po 10 gl., toda v 14 dnéh utegne imeti uže 11 gl., plačilo točno brez propusta. Petrolej za februar po 10.75 gl.

Domači pridelki. — S fižolom, slivami in maslom še vedno mlačna kupčija; a nadejamo se, ka se bodo za nedolgo časa cene vzlasti fižolu zboljšale. — Pšenici in koruzi so cene stalne o neznatnej kupčiji. — Sedaj, ko se je tudi Istra postavila v splošni okraj za carino, kaže se najboljša ugodnost za trgovino z isterskim vinom, posebno Refoškom, na kar tu opozorujemo. Uveli smo tedaj v svojo trgovino kot novo blago isterski Refošk, ter zaznamujemo denes tudi cene tega blaga.

Fižol cukrenec novi 13 gl., beli 12.50 do 13 gl., bohinec 12.25 do 12.50 gl., svitlordeč 12 gl., kanarček 12.75 gl., mešani 8.50 do 9.50 gl.

Maslo najfineje 76 do 80 gl., konoplje 20 do 23 gl., proso 11.50 do 12 gl., slive okajene 15.50 do 17 gl. in neokajene 20 do 21 gl.

Razno blago. — Vino cipersko 38 do 65 gl. hektoliter, Malaga 11 do 14 gl. aroba; refošk 1 do 1.10 gl. butelja. — Arniki Yar. 18.50 do 19 gl. sodček; polenovke nove 24 do 36 gl., žveplo sicilijsko zmljeto 8 do 9 gl., v kosih 6.50 do 7.50 gl.

Milesič & Dolenc.

V. izkaz.

Opravištvu „Slovenskega Naroda“ so za stradanje v srednjej Istri došli nadležne ti-le mili darovi: Prenos VI. izkaza . 292 gl. 36 kr.

G. A. Kocmur na Igu	1	—	—
Iv. Macak, geometer v Ljubljani	1	—	—
Gospa Ana Noll v Ljubljani	1	—	—
G. J. Hausenbüchler v Žavcu: V žavskem trgu nabranih	23	—	31
v Vrbji pri Žavcu nabranih	8	—	89
in iz občinske blagajnice	10	—	—
„Tomaž Rihar, kiobučar v Polhovem gradu	5	—	—
„G. J. N. Rant, trgovec v Polhovem gradu	1	—	—
„A. Upel, dacar v Polh. gradu	—	—	50
Gdč. Franja Skerlovnik, poštna odpraviteljica v Polhovem gradu	—	—	50
Iz S. stanja:			
G. Franc Vošnjak	5	—	—
Šoštanjka posejilnica	10	—	—
G. A. Wurms	3	—	—
„Ivan Vošnjak	2	—	—
„dr. Lichteneger	1	—	—
„Franc Rapoc	5	—	—
„Fr. Steblovnik	1	—	—
„J. Wirt	1	—	—
„Alois Lisec	1	—	—
„Chr. Kern	1	—	—
„M. Golob	1	—	—
„A. Rohrer	—	—	50
„J. Simonič	—	—	50
Skupaj	380	gl.	56 kr.

Op. avništvo „Slovenskega Naroda“ prevzema še nadalje darove ubogim Istraninom, bodi-si novce ali tudi različno obleko.

Štev. 232.

9-3)

Razglas.

Magistrat naznanja, da bo zapisnik volilcev v dopolnjenje srenjskega zastopa za leto 1880 v ekspeditu skozi štiri tedne za splošni pregled ležal.

Vsak za volitev opravičeni ima pravico zoper ta zapisnik, ako meni, da je kdo, kateri nema volilne pravice, vpisan, ali kdo, ki ima pravico, izpuščen, ali ne v pravi volilni razred uvršten, reklamirati.

Ta reklamacija more se pa do 7. svečana t. l. magistratu ustmeno ali pismeno tako gotovo predložiti, ker na pozneje vložene reklamacije se ne bo več ozir jemalo.

To se hišnikom záse in da svoje za volitev opravičene stanovalce opomnijo, na znanje dá.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 4. januarja 1880.

Župan: Laschan.

vprašanja dr. Rieger grajal to, da tako močna država, kakor Avstrija, glede železniškega vprašanja postopa s Srbijo tako nevišeski, da jej predpisuje železniške tarife.

Ogerska delegacija je v seji dne 20. t. m. dovolila vojni budget, ki obsega rednih troškov 90.075,198, izrednih pa 3.579,333 gold.

Izvrševalni komitet avtonomistiške stranke je sklenil podpirati češke terjatve v spomenici v budgetnem odseku za njih izvršenje glasovati.

Denes se je sešla peštanska zbornica; opozicija misli baje vladu interpelirati o zadnjih pouličnih nemirih v Pešti.

Vnanje države.

Ruski car je odhajajočemu avstrijskemu poslaniku baronu Langenan-u podaril Aleksander-Nevskijev red z briljanti.

V zadnjem boji mej Albanci in Črnogorci dne 8. t. m. so Albanci napali Črnogorce, Turčija pa zdaj trdi ravno nasprotno. To svedoči, da Turčija néma volje strogo postopati z Albanci, ali pa, da Muktar paša nečče izvrševati njenih ukazov. Vsi diplomatski zastopniki pri porti so tedaj 12. t. m. turško vlado opominjali, osobito avstrijski zastopnik Kozjek je pri tej priliki energično govoril. Vsi zastopniki pa so zahtevali, da mora porta če ne drugače pa se silo ukrotiti Albance v Djakovem, Ipeku in drugod, da se ne bodo upora zoper Črnogoro udeleževali.

V srbskejski skupščini v Nišu se je sprejel predlog, da se morajo interpelacijski govori skrajševati in da se naučno ministerstvo preustroji.

V francoskejski zbornici je predložil minister Ferry načrte zakonov o vpeljavi obligatornega prvotnega poduka; v teh načrtih se določuje, da smejo samo svetni učitelji podučevati. Justični minister Cazot je pa predložil načrt zakona o preustrojenji sodstva. Cazot misli odpraviti 500 sodskih služeb, da bode mogel odpraviti republikli sovražne sodnike.

V italijanskem senatu se še nadalje posvetuje o tem, ali bi se davek na mlenje odpravil ali ne. Vlada je zdaj zoper odpravljanje tega davka.

Nemški listi poročajo o uspehih dogovaranja mej papežem in Nemčijo. Ta zahteva baje, da morajo zakoni od maja ostati v veljavi, zahteva odpravljanje jezuvitov in nastavljanje duhovnikov. Nasprotno pa bi Nemčija preklicala takozvane „bojne zakone“, ker segajo pregloboko v bitstvo katoliške cerkve.

Iz irskega se poroča, da je javno polčenje tam zmirom slabše, duh Ircev vedno upornejši, beda večji, in da angleška vlada néma dovolj upliva več. A tudi v Londonu je mej delavci okolo posegla nezadovoljnost, angleškejski vladi ti očitajo, da je ona zakrivila bedno stanje angleških delavcev.

(grozeč mej zobmi) tvoja buča, če te jaz lopim po njej.

Dr. Logikar. Tekoj tedaj bi se vse ono zgodilo. —

I magnet železo mahom nasè potegne, kakor hitro mu je dovolj blizu. Zakaj se tedaj tvoji atomi, bedak, niso toliko in toliko milijard let preje jeli pehati in degati po neskončnosti?

Zakaj nij x-milijonov prej nastala zemlja, prej solnce, prej tvoje norosti, če je bilo uže od vekov vekov vse na to pripravljeno??

(Ojoj! teh stisk, v katerih je moj eksaktni filozof... ves je potán! —)

Zakaj nij zemlja denes v tistej dobi, v katerej je sedaj morda solnce, in solnce na pol kakor vzduh, prozorno, tanko? Zakaj je nastajanje „vesmira“ imelo baš v določenem trenutku svoj početek, zakaj ne še-le denes? Priznati moraš (kliče zmagonosno), od zunaj morala je kaka neskončna moč spraviti svetovje v tir — volja božja!

(„Ne“, mislim si, „v takej zadregi vendar

Domače stvari.

— (Predpust.) Dne 1. februarja napravi Krška prostovoljna požarna bramba „venček z loterijo“ v gostilnici gosp. Fr. Gregoriča. Čisti dohodek je namenjen v prid požarne brambe. Vstop 80 kr. za osobo, za rodbine 1 gld. 50 kr.

— (Postojnska čitalnica) napravi besedo v spomin Valentina Vodnika v prostorih g. N. Doxat-a v nedeljo 25. januarja s sledečim programom: 1. Zbor „Popotnikova pesen“, zl. A. Nedved. 2. Slavnostni govor. 3. Samospev. 4. Čveterospev „Lahko noč“. 5. Zbor „Jadransko morje“ zl. A. Hajdrih. 6. Tombola. 7. Ples. Pri plesu svira kvartet čeških godcev. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za ude 50 kr. z družino 1 gld. in za neude 1 gld. z družino 1 gld. 50 kr.

— (G. Fric Brandstetter) s svojim podpisom v graškejski „Tagesposti“ od 21. jan. prosi, naj se mu naznanijo vsi tisti, kateri pripovedujejo, da njegova žena nij naravne smrti umrla, ampak da je ostrupljena bila. — Najbrž se kaj tacega niti ne govori, ali le kaka stara baba, a Brandstetter nosi to v novine, da se le njegovo ime spet javno bere.

— (Vreme v Gorici.) Pri nas tu v Ljubljani imamo dan na dan gosto meglo in hud mraz. Pa tudi v Gorici letos niso na boljem. Piše nam prijatelj od tam: Tako hude in vstrajne zime, kakor je letošnja, v Gorici tudi znani „stari ljudje“ ne pomnijo. Snega, ki nas je sv. Andreja dan p. l. zapadel, je po osojah še povsod dosti, a ves ta mesec nas trapi in tiska mraz, da uže nij več pošteno. Denes smo imeli 9 stopinj mraza po Celzijevem toplomeru. Torej nij čuda, da je Soča nad mostom in pod mostom prek in prek zamrznena. Mraz pri nas vse drugače čutimo, nego pri vas, ker o hudem mrazu piše ona tenka burja, ki človeku gre skozi kosti in mozeg. Obleci se kakor hočeš, nič ti ne pomaga. Naših 8 stopinj z burjo je za vaših 16 pri tihem vremenu.

(V zadevi stradajočih Istranov.) Od odbora se nam piše: Neki gospod dopisnik iz Šoštanj, ki je za stradajoče Istrijane 32 gl. nabral in „Slovenskem Narodu“ odposlal, za kar mu podpisani odbor najtoplejšo zahvalo izreka, omenja v svojem dopisu, da so premožnejši kmetje voljni, krompir, fižol,

ne smem puščati prijatelja, rešiti ga moram, kakor uže bodi“, zberem vso svojo učenost i vspnem se na hiperlogične prste!)

Oprostite, g. doktor, moj prijatelj je denes na tešče mislil — zato ga trebih boli, moram jaz za-nj svetovati in — razložiti samo njegove najnoveje vednostne iznajdbe. Kakor se zemlja vsako leto pomladi obnovi in kakor vsako leto rodi črešnje in vsako leto pade sneg, kakor ima tedaj čas svoje dobe, tako ima tudi večnost svoje čre, koje se vsako „ipsilontno“ mirijado let ponové. I tako smo se mi trije uže pred toliko in toliko stoletij in tisočletij o tem učenem predmeti menili, in črez drugih tisočkrat tisoč tisoč let bode stvar ravno taka... to je najnoveje, kar je eksaktna veda iznašla: dokazal vam bode, kadar ga zavi janje po trebihu mine, moj velečastni prijatelj Tevton-materijalist: le bojim se, da se mu potem bolezen tudi ne obnovi: saj svet je vedno ponavljajoča se metamorfoza. (Effectus theatralicus!)

V. L. J. U.

sploh živež za stradajoče naše brate darovati, ko bi le južna železnica blagò brezplačno prevažala. Na to se usoja podpisani odbor še enkrat objaviti, da so vse take pošiljatve brezplačne. Kdor torej kaj živeža katerekoli vrste nabere, naj ga izvoli na bližnji železniški postaji brezplačno na predsednika odbora za stradajoče v Istri, prof. Fran. Matejčiča v Pazinu (Pisino) odposlati. Dotične posode, zaboje, žaklje itd., v katerih se živež pošlje, bode odbor ko hitro mogoče, brez katerihkoli troškov daritelju do bližnje železniške postaje nazaj poslal, ako se to nalašč zahteva. Ker je beda istinito silno velika, se obrača odbor še enkrat do vseh onih gospodov, posebno do naše velečestite duhovščine, ki imajo priliko našim stradajočim bratom posredno ali neposredno na pomoč prihiteti, s prošnjo, da te prilike ne opusté. Naj bodo zagotovljeni, nikdar niso bili njih blagi čini bolj opravičeni, kakor v tem slučaju. Opozorujemo pa, da krompir nij varno pri takem mrazu, kot je sedaj, pošiljati, ker na potu navadno zmrzne. — Vse slovenske liste prav uljudno prosimo, da to izjavo ponatisniti izvolé.

V imenu odbora za stradajoče v Istri:

Predsednik:	Tajnik:
Fr. Matejčič,	J. Berbuč,
c. kr. profesor.	c. kr. profesor.
V Pazinu, 20. jan. 1880.	

Postano.

V obrambo pravega cerkvenega petja in g. Försterja.

Znani „Brencelj“ ta sitna muha, ki se navadno suče le okolo govedi in luž, se je prikladla na neko čudno vižo tudi v cerkev, v svetišče Božje, in prav ta muha se je vsedla na sodnji stol, da bi določila, kaka naj bo cerkvena muzika.

G. Alešovec, plačani prijatelj (?) duhovščine (pa ne vse) in sodelavec „Slovenca“, ta čudni patron, ki se je še bolj prečudno „likal“, kakor zdaj obširno popisuje, po ulicah in različnih luknjah, pa ne dosti izlikal, ker je še zdaj tako surov ostal, da napada poštenjake, kakor je g. Förster in vsa njegova družina, ta Alešovec se je poprijel nove baže žurnalistike, katerej Nemci pravijo: „revolverpresse“.

Ali nij surovost, če kdo napada spoštovane družine v privatnem življenju, in družina bi vendar morala biti sveta in zavarošana pred očitnimi, surovimi napadi!

Nadalje, ali je sramota biti vpisanim v čitalnico, kar vi g. Försterju očitata? Ali je sramota hišnemu očetu, če je skrben, varčen in živi brez dolgov? Se vé da, ker sami po sebi merite, si za večjo čast štejete posedati po gostilnicah, zabavljati itd.

Pa moj namen nij, vrlega g. Försterja braniti gledé njegovega privatnega življenja, mene je še bolj zgrabilo, da se g. Alešovec, ta najemnik, predrzne napadati lepo, vzvišeno cecilijansko idejo, katero zastopa ravno g. Förster najbolj na Kranjskem in na Slovenskem, če se uže ne spoštuje vse óno, kar je g. Förster tudi sploh za slovensko muzikalno literaturo storil! Slava Försterju za to in hvala! Se ve da, Alešovcu se ne smé v greh šteti, če ne pozna estetike, tudi umetnije ne, on je vaje le bolj cestno blato mešati; vsaj to sam pripoznava v svojem grozno neslanem „Slovenčevem“ životopisu, kako se je „likal“.

Od šaljivega lista človek pričakuje res kaj humorističnega (pa objektivno in spo-